

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach

Kielce, dnia 3 kwietnia 2025 r.

WK.60.37.2024

Pan Sławomir Kopacz
Wójt Gminy Bieliny

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Bielinach w okresie od dnia 5 listopada 2024 r. do dnia 24 stycznia 2025 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Bieliny** za 2023 r. i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 7 lutego 2025 r.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. W obowiązującej polityce rachunkowości wprowadzonej do stosowania zarządzeniem nr 0050.98.2017 Wójta z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości wraz ze zm.:
  - a) wskazano, iż ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki powinno nastąpić do dnia 30 kwietnia roku następnego, zamiast w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy,
  - b) nie określono zarówno w księgach rachunkowych Urzędu jak i w ewidencji budżetu faktycznego sposobu ewidencji księgowej środków pieniężnych w drodze,
  - c) nieprawidłowo określono zasady klasyfikacji operacji gospodarczych dotyczących wpłat na Fundusz Wsparcia Policji i Fundusz Wsparcia Straży Pożarnej, tj. na kontach 408 „Pozostałe obciążenia” i 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, zamiast na koncie 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,
  - d) nie określono zasad ewidencji wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w celu zapewnienia wyodrębnienia danych do wypełnienia kolumny 11 w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych, pomimo iż w 2023 r. Urząd zrealizował wydatki w ramach środków funduszu sołeckiego w kwocie 444.277,84 zł,
  - e) nie określono zasad funkcjonowania kont w zakresie ewidencji podatków i opłat na poszczególnych kontach, tj. nie dostosowano zasad funkcjonowania kont Urzędu do przepisów rozdziału 2 „Księgi rachunkowe i plan kont” rozporządzenia Ministra Finansów

---

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 7, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego².

Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a) oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³, w związku z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴.

2. Zapisy księgowe znajdujące się w księgach rachunkowych budżetu i Urzędu dotyczące:
- a) poszczególnych miesięcy 2023 r., zostały zatwierdzone po upływie terminów do sporządzenia sprawozdań z operacji finansowych, sprawozdań budżetowych a także finansowych, tym samym księgi rachunkowe Urzędu za styczeń-listopad 2023 r. pozostawały w buforze do dnia 9.04.2024 r., natomiast za miesiąc grudzień pozostawały w buforze do dnia 18.04.2024 r., co dawało możliwość dokonywania w nich zmian i zapisów. Analogicznie księgi budżetu za styczeń – grudzień 2023 r. pozostawały w buforze do dnia 9.04.2024 r.
- b) miesiące styczeń – listopad 2024 r. nie zostały do dnia 13.01.2025 r. zatwierdzone, tj. pozostawały w buforze co dawało możliwość dokonywania w nich zmian i zapisów. W trakcie trwania niniejszej kontroli kompleksowej, tj. w dniu 13.01.2025 r. dokonano zamknięcia ww. okresów sprawozdawczych 2024 r.

Nieprawidłowość narusza art. 23 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 5 pkt 1 i pkt 2 ustawy o rachunkowości a także obowiązującą w jednostce politykę rachunkowości, zgodnie z którą zamknięcie miesięcznych okresów sprawozdawczych w Urzędzie następuje w terminie do 25-ego dnia następnego miesiąca, natomiast w organie do końca następnego miesiąca. Stosownie do treści rozdziału VI „Zamknięcie ksiąg rachunkowych” uchwały nr 5/10 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenie ksiąg rachunkowych stanowiącej załącznik do Komunikatu Nr 10 Ministra Finansów z dnia 18 maja 2010 r.⁵ od zamknięcia ksiąg rachunkowych, które ma charakter nieodwracalny, odróżnia się tzw. "zamknięcie miesiąca" polegającego na wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów lub korekty zapisów w danym miesiącu. Wprawdzie przepisy ustawy nie zawierają definicji "zamknięcia miesiąca", ale odnoszą się do tego pojęcia pośrednio: w przepisie art. 25 ust. 1 pkt 1 - wykluczającym możliwość dokonywania poprawek w księgach rachunkowych "po zamknięciu miesiąca" oraz w przepisie art. 25 ust. 2 ustawy - nakazującym w razie ujawnienia błędów po zamknięciu miesiąca lub w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera dokonania korekty poprzez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korektę błędnych zapisów (tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi). Ponadto zgodnie z pkt 30 rozdziału V „Warunki prowadzenia ksiąg rachunkowych” ww. uchwały

² Dz. U. Nr 208, poz. 1375, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

⁵ Dz. Urz. MF z 2010 r. Nr 6, poz. 26

utrzymywanie zapisów w stanie edycji (np. przed akceptacją w buforze) nie może być uznane za tożsame z ujęciem w księgach rachunkowych zakwalifikowanych do zaksięgowania w danym miesiącu dowodów księgowych.

3. W latach 2022-2024 nie zachowano zasady ciągłości bilansowej, co skutkowało niezgodnością bilansu otwarcia (BO) na dzień 1.01.2023 r. oraz 1.01.2024 r. z bilansem zamknięcia (BZ) odpowiednio na dzień 31.12.2022 r. oraz 31.12.2023 r., w zakresie sald Wn i Ma kont budżetu (organu) 224 „Rozrachunki budżetu”, 960 „Skumulowane wyniki budżetu” i 961 „Wynik wykonania budżetu” oraz w zakresie sald Wn i Ma kont jednostki Urząd 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, 800 „Fundusz jednostki” oraz 860 „Wynik finansowy”. Nieprawidłowość narusza art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z art. 13 ust. 5 tej ustawy.
4. W 2023 r. zaniechano sporządzania za dany okres sprawozdawczy zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawienia obrotów dzienników częściowych, stosowanych do ujmowania zdarzeń w ewidencji księgowej Urzędu oraz w ewidencji budżetu. Nieprawidłowość narusza art. 18 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 5 pkt 2 oraz art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
5. Na dzień 31.12.2023 r. w ewidencji księgowej budżetu nie zachodziła zgodność sald Wn i Ma ujętych w ewidencji analitycznej konta 224 „Rozrachunki budżetu” prowadzonej wg podziałek klasyfikacji budżetowej z ewidencją analityczną prowadzoną wg tytułów rozrachunków oraz ewidencją syntetyczną konta 224 „Rozrachunki budżetu”. Powyższe wynika z zamknięcia konta analitycznego 224-01 prowadzonej wg tytułów rozrachunków tzw. „per saldem”, natomiast z ewidencji konta 224 prowadzonej wg podziałek klasyfikacji budżetowej wynikają salda dwustronne Wn i Ma. Nieprawidłowość narusza art. 7 ust. 3 i art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
6. Na dowodzie źródłowym stanowiącym podstawę przekazania w dniu 13.09.2023 r. z wyodrębnionego rachunku bankowego Urzędu służącego do ewidencji obcych środków pieniężnych – sum depozytowych na rachunek bankowy Związku Gmin Gór Świętokrzyskich kwoty 202.306,98 zł, brak jest:
  - wskazania sposobu ujęcia w księgach rachunkowych przedmiotowego wydatku,
  - zatwierdzenia do wypłaty ww. kwoty ze środków budżetowych dokonanego przez Kierownika jednostki,
  - dokonania kontroli wstępnej zgodności operacji z planem finansowym przez Skarbnika. Nieprawidłowość narusza art. 53 ust. 1 oraz art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ a także art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
7. W 2023 r. w zakresie ewidencji księgowej operacji dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu oraz Urzędu stwierdzono następujące nieprawidłowości:
  - a) operacje gospodarcze wynikające z wyciągów bankowych do rachunku budżetu utworzonego dla realizacji projektu pn. „Cyfrowa Gmina”, dotyczące bezpośredniej zapłaty otrzymanych faktur na konta odbiorców nie zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej budżetu na koncie 133 „Rachunek budżetu”. W księgach rachunkowych budżetu ewidencjonowano tylko pod datą wyciągu bankowego wpływ środków z rachunku podstawowego budżetu na zasilenie projektu (zapis Wn 133-01 „Rachunek budżetu” i Ma 140 „Środki pieniężne w drodze”) oraz jednocześnie ujmowano

⁶ Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm, dalej ustawa o finansach publicznych

na stronie Wn konta 223-001 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w korespondencji ze stroną Ma konta 133-01 „Rachunek budżetu” operację „zasilenie projektu Cyfrowa Gmina”, pomimo że z ww. rachunku projektu nie dokonywano przelewu środków pieniężnych na inny rachunek bankowy Urzędu bądź innej jednostki budżetowej celem zasilenia rachunku na dokonywanie wydatków. W okresie 2023 r. w ewidencji księgowej konta 223-001 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w korespondencji z kontem 133-01 „Rachunek budżetu” ujęto niezgodnie z treścią ekonomiczną środki w kwocie 55.629,41 zł,

- b) w księgach rachunkowych budżetu zachodzi niezgodność sald końcowych wynikających z wyciągów bankowych do ww. rachunku budżetu utworzonego dla realizacji projektu pn. „Cyfrowa Gmina” z saldami końcowymi konta 133-01 „Rachunek budżetu” za ten sam okres. Zgodność sald końcowych wynikających z wyciągów bankowych do ww. rachunku budżetu zachodzi z saldem konta 130-23 „Rachunek bieżący jednostki”, pomimo iż Urząd nie dysponuje odrębnym rachunkiem bankowym do realizacji ww. projektu,
  - c) w księgach rachunkowych Urzędu, pomimo braku kasowego przekazania środków z rachunku budżetu utworzonego dla realizacji projektu pn. „Cyfrowa Gmina” na rachunek bankowy wydatków Urzędu na podstawie dowodów księgowych „Dekret” ujęto na stronie Wn konta 130-23 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji ze stroną Ma konta 223-23 „Rozliczenie wydatków budżetowych” operację przekazania środków na wydatki w treści wpisując „zasilenie projektu”.
Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości a także zasady funkcjonowania kont 133 „Rachunek budżetu”, 223 „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 130 „Rachunek bieżący jednostki” określone w zasadach polityce rachunkowości oraz w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 8.** W zakresie prawidłowości wykazania danych w księgach rachunkowych budżetu oraz Urzędu stwierdzono:
- a) na dzień 31.12.2023 r. konto 130 „Rachunek bieżący jednostki” ujęte w ewidencji księgowej Urzędu wykazuje salda: Wn w kwocie 13.608,86 zł i Ma w kwocie 3.824,68 zł, pomimo iż dokumentów bankowych oraz potwierdzenia salda otrzymanego z Banku wynika, iż na ostatni dzień 2023 r. na rachunkach bankowych Urzędu znajdowały się środki pieniężne w kwocie 9.784,18 zł,
  - b) w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” w korespondencji ze stroną Ma konta 840 "Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów" bezpodstawnie ujęto należności w kwocie 134.791,53 zł dotyczące należnych w latach przyszłych opłat rocznych z tytułu umieszczenia urządzeń infrastruktury technicznej w pasie drogowym, pomimo iż należności z ww. tytułu jeszcze nie powstały – będą należne za każdy rok odrębnie i powinny być corocznie przypisywane na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. W konsekwencji ww. kwota została wykazana w sporządzonym na dzień 31.12.2023 r. bilansie Urzędu w Aktywach w poz. III. „Należności długoterminowe”,
  - c) zgodnie z wykazem obiektów mostowych Gmina jest właścicielem/zarządcą 7 obiektów mostowych, natomiast w ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 011 „Środki

- trwałe” KŚT 2 nie ujęto mostów. Powyższych różnic nie ujawniła także przeprowadzana corocznie inwentaryzacja drogą weryfikacji salda Wn konta 011 „Środki trwałe” KŚT 2,
- d) zrealizowane bezpośrednio z rachunku bankowego budżetu wydatki dotyczące zapłaty odsetek od przyznanego Gminie kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym budżetu na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca) w ewidencji księgowej budżetu ujmowano zapisem: Wn 901 „Dochody budżetu” oraz Ma 133 „Rachunek budżetu” wraz z jednoczesnym zapisem ujemnym po obu stronach konta 901 „Dochody budżetu”. W ewidencji księgowej Urzędu pod datą ostatniego dnia miesiąca dokonywano ujęcia na stronie Wn konta 751 „Koszty finansowe” w korespondencji ze stroną Ma 240-1 „Pozostałe rozrachunki” zobowiązania z tytułu odsetek od kredytu krótkoterminowego, naliczonych przez Bank za dany miesiąc. W następnym okresie sprawozdawczym z rachunku wydatków Urzędu dokonywano zwrotu na rachunek bankowy budżetu kwoty zapłaconych odsetek, ujmując operację na stronie Ma konta 130-1 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji ze stroną Wn konta 240-1 „Pozostałe rozrachunki”. Stosowany przez jednostkę sposób ewidencji wydatków w tytułu odsetek powoduje, iż zapisy na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” oraz 240 „Pozostałe rozrachunki” w okresach sprawozdawczych od lutego do listopada 2023 r. oraz stycznia do lutego i od maja do sierpnia 2024 r. nie odzwierciedlają faktycznie poniesionych przez jednostkę wydatków oraz posiadanych zobowiązań z ww. tytułu. W konsekwencji w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Urzędu sporządzanych za poszczególne okres sprawozdawcze 2023 r. oraz 2024 r. w kolumnie 7 „Wydatki wykonane” wykazano dane zgodne z ewidencją konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” za ten sam okres sprawozdawczy, które nie odzwierciedla stanu faktycznego, natomiast w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Urzędu sporządzonym za okres od początku roku do odpowiednio: 31.03.2023 r., 30.06.2023 r., 30.09.2023 r., 30.06.2024 r. w kolumnie 8 „Zobowiązania ogółem” wykazano dane zgodne z ewidencją księgową 240 „Pozostałe rozrachunki”, które również nie odzwierciedla faktycznie posiadanych przez jednostkę zobowiązań. Nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości a także zasady funkcjonowania ww. kont określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości oraz w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 września 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.⁷
9. W 2023 r. w ewidencji księgowej budżetu oraz Urzędu stwierdzono liczne przypadki dokonywania na nw. kontach zapisów ujemnych, niestających poprawianiu błędów w zapisach księgowych:
- a) w ewidencji księgowej jednostki Urząd wystąpiły przypadki ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących zaległości np. z tyt. podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego, które wyksięgowano z konta 221-02 „Należności z tyt. budżetowych – Zaległości” na inne konta analityczne zapisem ujemnym na stronie Wn, zamiast ujmować je na stronie Ma ww. konta.
- b) na kontach analitycznych prowadzonych do konta 800 „Fundusz jednostki” w zakresie zwiększeń i zmniejszeń funduszu, przeksięgowania pod datą 31.12.2023 roku operacji

⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 454 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

- zmian w funduszu na konto 800-3 „Fundusz jednostki BO” dokonano zapisami ujemnymi (niesłużącymi poprawianiu błędów w zapisach księgowych), w konsekwencji czego ww. konta nie wykazują obrotów i uniemożliwiają prawidłowe sporządzenie sprawozdania zestawienie zmian w funduszu jednostki Urząd,
- c) operacje gospodarcze: dotyczące zwrotów przez jednostki organizacyjne Gminy na rachunek bankowy budżetu środków niewykorzystanych na wydatki ujmowano zapisem: Wn 133-01 „Rachunek budżetu” i Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” oraz jednocześnie dokonywano po obu stronach konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” technicznych zapisów ujemnych,
  - d) operacje gospodarcze dotyczące zwrotu przez jednostkę Urząd na rachunek bankowy budżetu środków niewykorzystanych na wydatki ujmowano zapisem: Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” i Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” oraz jednocześnie dokonywano po obu stronach konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” technicznych zapisów ujemnych,
W przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy opisie konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” (w budżecie oraz jednostce Urząd) a także przy opisie konta 800 „Fundusz jednostki” nie wskazano żadnych przesłanek do dokonywania na ww. kontach ujemnych zapisów technicznych. Nieprawidłowość narusza art. 25 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z zasadami funkcjonowania ww. kont określonych w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości i w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
10. W 2023 r. stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego przy księgowaniu nw. operacji gospodarczych oraz naruszenia zasad funkcjonowania kont Urzędu określonych w dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości a także w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.:
- a) rozrachunki w łącznej kwocie 262.310,45 zł z tytułu zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego dzieci z terenu Gminy Bieliny uczęszczających do punktów i oddziałów przedszkolnych oraz przedszkoli w innych gminach, ewidencjonowano na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” zamiast na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”,
  - b) rozrachunki Urzędu ze Starostwem Powiatowym w Kielcach z tytułu opłaty za sporządzenie wypisu lub wrysów z ewidencji gruntów i budynków ujmowano na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zamiast na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”,
  - c) rozrachunki Urzędu z Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego z tytułu opłaty za korzystanie ze środowiska ujmowano na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, zamiast na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”,
  - d) na koncie 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” oraz 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” ujęto rozrachunki z tytułu składek członkowskich za przynależność Gminy do Związku Gmin Gór Świętokrzyskich, Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego i Związku Gmin Wiejskich RP oraz z tyt. zawartego porozumienia ze Związkiem Gmin Gór Świętokrzyskich, w sprawie organizacji przewozów autobusowych w ramach Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze

użyteczności publicznej, pomimo iż przedmiotowe wydatki nie stanowią dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych. W konsekwencji ww. wydatki wykazano niezgodnie z treścią ekonomiczną w sprawozdaniu finansowym zestawienie zmian w funduszu Urzędu sporządzonym na dzień 31.12.2023 roku w kol. „Stan na koniec roku bieżącego” w poz. I.2.4. „Dotacje i środki na inwestycje”.

- e) w 2023 roku oraz latach poprzednich ewidencję środków pieniężnych dotyczących dofinansowania ze środków Funduszu Pracy, kosztów kształcenia młodocianych pracowników, przekazywanych na wyodrębniony rachunek bankowy Urzędu Gminy przez Kuratorium Oświaty w Kielcach, ujmowano na koncie 130-01-3-011-01 „Rachunek bieżący jednostki”, zamiast na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”.
- 11.** W latach 2023 - 2024 zaniechano ewidencjonowania na koncie 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat” prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat w zakresie kosztów obsługi zadłużenia Gminy (odsetek i prowizji), które mają być zrealizowane w latach następnych. Nieprawidłowość narusza art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz zasady funkcjonowania konta 999 określone w przyjętych przez jednostkę zasadach (polityce) rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 12.** W zakresie terminowości i prawidłowości ujmowania w 2023 r. zdarzeń w księgach rachunkowych Urzędu dotyczących operacji zmian w stanie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych stwierdzono:
- a) pracownik merytoryczny zaniechał sporządzania dowodów OT „przyjęcie środka trwałego” służących do udokumentowania przyjęcia środka trwałego (gruntów) do użytkowania. Do Referatu Finansowego przekazywano jedynie tabelaryczne zestawienie otrzymanych gruntów, natomiast zapisów w ewidencji księgowej Urzędu na koncie 011 „Środki trwałe” w zakresie nieodpłatnie otrzymanych gruntów dokonywano na podstawie wewnętrznych dowodów księgowania „Polecenie księgowania” (PK), zamiast na podstawie sporządzonych dowodów OT. Nieprawidłowość narusza postanowienia załącznika nr 5 do zarządzenia nr 0050.98.2017 Wójta z dnia 29 grudnia 2017 r. w zakresie Instrukcji sporządzania obiegu i kontroli dowodów księgowych,
  - b) nieodpłatnie otrzymane przez Gminę grunty w drodze decyzji właściwego organu na łączną kwotę 5.931.525,00 zł nie ujęto we właściwym okresie sprawozdawczym na koncie 011 „Środki trwałe” na skutek nieterminowego sporządzania i przekazywania przez pracownika merytorycznego zestawienia zmian w zakresie środków trwałych do Referatu Finansowego. Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
  - c) w ewidencji szczegółowej do konta 013 „Pozostałe środki trwałe” ujęto pod jednym numerem inwentarzowym zakup: 5 krzesel o wartości 4.900,00 zł , 2 regałów o wartości 1.798,00 zł, 7 pojemników termoizolacyjnych o wartości 6.629,70 zł, co w konsekwencji uniemożliwia ustalenie wartości początkowej poszczególnych środków trwałych. Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania konta 013 określone w przyjętych przez jednostkę zasadach (polityce) rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.,
  - d) w ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” ujęto roczną opłatę za licencję oraz opłatę za przedłużenie wsparcia do oprogramowania

odpowiedzialnego za przeprowadzanie kopii zapasowych. Poniesione opłaty związane były z rocznym okresem użyteczności programów i koniecznością ich aktualizacji poprzez dokonanie rocznej opłaty licencyjnej, zatem nie mogły stanowić osobnych wartości niematerialnych i prawnych zwiększających ich wartość początkową. Nieprawidłowość narusza art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” określone w przyjętych przez jednostkę zasadach (polityce) rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 13.** W zakresie stosowania w 2023 r. klasyfikacji budżetowej stwierdzono, że:
- a) wydatki w kwocie 47.650,00 zł poniesione na konserwację oświetlenia ulicznego ujęto w § 4300 „Zakup usług pozostałych” zamiast w § 4270 „Zakup usług remontowych”,
  - b) wydatki bieżące w kwocie 1.291,70 zł za udostępnione materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego ujęto w § 4430 „Różne opłaty i składki”, zamiast w § 4520 „Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego”,
  - c) wydatki za przedłużenie wsparcia do oprogramowania do przeprowadzania kopii zapasowych w kwocie 996,30 zł ujęto w § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”, zamiast w § 4300 „Zakup usług pozostałych”,
  - d) zrealizowane bezpośrednio z rachunku bankowego budżetu wydatki dotyczące zapłaty odsetek od przyznanego Gminie kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym budżetu ujęto wg podziałki 750/75023/2980 lub 757/75702/2980, zamiast 757/75702/8110.

Nieprawidłowość narusza zasady klasyfikacji działów, rozdziałów oraz wydatków określone w załącznikach nr 1, 2 oraz 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸.

- 14.** Na dzień 31.12.2023 r. nie ujęto w księgach rachunkowych oraz w sprawozdaniu finansowym rezerwy na zobowiązania jak również nie wskazano w informacji dodatkowej danych w zakresie informacji o toczących się postępowaniach, które wpłynęły na sytuację majątkową i finansową jednostki w 2024 r., w związku z toczącymi się od 2023 r. przeciwko Gminie 2 postępowaniami sądowym o podwyższenie wynagrodzenia:
- a) z umowy zawartej w dniu 4 marca 2020 r. na realizację zadania pn. „Budowa drogi gminnej nr 308040T Bieliny – Porąbki” w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. Wartość przedmiotu sporu 3.114.226,86 zł. Odpis pozwu został skutecznie doręczony do Urzędu w dniu 10.11.2023 r. Na mocy ugody zawartej pomiędzy Gminą a Wykonawcą, w dniu 12.07.2024 r. dokonano wypłaty na rzecz Wykonawcy kwoty 2.644.500,00 zł brutto,
  - b) z umowy z dnia 2 września 2020 r. na realizację zadania pn. „Rozbudowa Osady Średniowiecznej w Hucie Szklanej o Świętokrzyską Zagrodę Kultury” w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. Wartość przedmiotu sporu 3.075.000,00 zł. Odpis pozwu został skutecznie doręczony do Urzędu w dniu 22.12.2023 r. Na mocy ugody zawartej pomiędzy Gminą a Wykonawcą, w dniu 18.04.2024 r. dokonano wypłaty na rzecz Wykonawcy kwoty 3.075.000,00 zł.

---

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych

Nieprawidłowość narusza art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 35d ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, w związku z zasadami tworzenia rezerw określonymi w Krajowym Standardzie Rachunkowości Nr 6 „Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe” stanowiącym załącznik do Komunikatu Nr 2 Ministra Finansów z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia znowelizowanego Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 6 "Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe"⁹.

15. W sporządzonym w dniu 28.03.2024 r. sprawozdaniu zestawienie zmian w funduszu Urzędu w kol. „Stan na koniec roku bieżącego” w poz. I.2.2 „Zrealizowane dochody budżetowe” wykazano 70.450.896,91 zł zgodnie z danymi ujętymi na koncie 800-2-11 „Fundusz jednostki - zmniejszenia zrealizowane dochody budżetowe”, które to dane są niezgodne z sumą dochodów zrealizowanych przez jednostkę w okresie sprawozdawczym wykazaną w sprawozdaniu rocznym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych oraz w sprawozdaniu Rb-27ZZ w kwocie 70.477.260,59 zł.
Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2 oraz § 23 ust. 3 pkt 1 oraz ust. 8 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
16. W sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych Gminy na koniec 2023 r.:
  - a) w wierszu „Stan środków na rachunku budżetu Gminy” wykazano 4.807.094,33 zł, tj. niezgodnie z ewidencją księgową konta 133 „Rachunek budżetu” za ten sam okres sprawozdawczy oraz dowodami bankowymi na dzień 31.12.2023 r. Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald kont księgi głównej budżetu za okres 2023 r. oraz dowodami bankowymi do rachunków bankowych budżetu kwota środków pieniężnych wynosiła 4.797.310,15 zł,
  - b) w poz. 1 „Środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym” wykazano 1.966,87 zł, pomimo iż z ewidencji księgowej konta 224-01 „Rozrachunki budżetu” wynika kwota 12.041,12 zł.
Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i ust. 2 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 20 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia.
17. W zakresie przeprowadzenia na dzień 31.12.2023 r. inwentaryzacji aktywów i pasywów ujętych w księgach rachunkowych Urzędu stwierdzono poniższe nieprawidłowości:
  - a) w zarządzeniu nr 0050.135.2023 Wójta z dnia 23 października 2023 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na dzień 31 grudnia 2023 r. w Urzędzie wskazano termin 15 stycznia 2024 r. jako termin odnoszący się również do zakończenia inwentaryzacji należności i zobowiązań przeprowadzanej w drodze weryfikacji, pomimo iż wskazany termin uniemożliwia prawidłowe ustalenie sald kont (w szczególności rozrachunkowych) do celów bilansowych. Określony w art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości termin do 15 dnia następnego roku dotyczy inwentaryzacji dokonywanej w drodze spisu z natury

⁹ Dz. Urz. MF z 2014 r. poz. 12

- lub potwierdzenia salda nie zaś drogą porównania (weryfikacji). Po tej dacie (15 stycznia) wciąż mogą wystąpić zdarzenia gospodarcze, które powinny być ujęte w księgach rachunkowych poprzedniego roku i będą miały wpływ na salda inwentaryzowanych kont,
- b)** w drodze spisu z natury, zamiast w drodze weryfikacji dokonano w terminie od 28.12.2023 r. do 9.01.2024 r. inwentaryzacji środków trwałych wg stanu na dzień 31.12.2023 r. wycenionych na kwotę ogółem 9.464.719,52 zł typu: oświetlenie, boiska, parkingi, ogrodzenia, zagospodarowanie terenu itp. tj. środków trwałych dla których ze względu na ich rodzaj i umiejscowienie nie zachodzi niebezpieczeństwo zaginięcia lub kradzieży,
- c)** inwentaryzacja gruntów i środków do których dostęp jest znacznie utrudniony na dzień 31.12.2023 r. nie została przeprowadzona we właściwy sposób, bowiem w sporządzonym w dniu 23.02.2024 r. protokole wskazano wartość gruntów i budowli ogółem objętych weryfikacją wg stanu na dzień 1.01.2023 r. w kwocie 125.373.891,88 zł i wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w kwocie 150.084.507,63 zł oraz wyszczególniono wszystkie mające miejsce w 2023 r. zmiany w zakresie gruntów i w zakresie budowli - zwiększenia na kwotę ogółem 24.710.615,75 zł. Nie dokonano natomiast porównania danych rachunkowych z odpowiednimi dokumentami. W protokole nie odniesiono się do wszystkich gruntów i budowli stanowiących saldo konta 011 dla grupy 0 i grupy 2 na dzień 31.12.2023 r., nie wskazano dokumentów, na podstawie których dana nieruchomość została przyjęta na stan mienia gminnego i środków trwałych wraz z datą jego przyjęcia (np. decyzje Wojewody, odpisy aktów notarialnych, umowy, wyciągi z ksiąg wieczystych, dokumentów OT itp.), czy dany środek istnieje, czy jednostka dysponuje dokumentami stwierdzającymi prawo własności do danego środka. Udokumentowanie inwentaryzacji odnosi się tylko do gruntów i budowli, wobec których dokonywano zmian w 2023 r., co oznacza, iż przeprowadzona inwentaryzacja nie została powiązana z zapisami ksiąg rachunkowych oraz należycie i wyczerpująco udokumentowana. Ponadto z protokołu nie wynika jaka jest wartość środków trwałych do których dostęp jest znacznie utrudniony a jaka dotyczy gruntów a także że porównano dane wynikające z ewidencji księgowej w zakresie gruntów z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości, stosownie do obowiązku wynikającego z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r., zgodnie z którym inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości,
- d)** inwentaryzację własnych środków trwałych/pozostałych środków trwałych oraz wyposażenia będących w użytkowaniu: Centrum Tradycji, Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich, 2 Ośrodków Zdrowia, Komisariatu Policji, Szkół Podstawowych oraz Ochotniczych Straży Pożarnych, przeprowadzili pracownicy Urzędu w drodze spisu z natury w siedzibach tych jednostek na podstawie zarządzenia nr 0050.135.2023 Wójta z dnia 23 października 2023 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na dzień 31 grudnia 2023 r. w Urzędzie, pomimo iż to ww. jednostki, którym powierzono środki trwałe/pozostałe środki trwałe oraz wyposażenie zobowiązane są do ich inwentaryzacji w drodze w spisu z natury i przesłania do właściciela - Gminy informacji o jej wynikach. W przypadku nieotrzymania arkuszy spisu z natury, Urząd winien zinwentaryzować te składniki aktywów drogą weryfikacji, mając na uwadze wytyczne zawarte w Uchwale

Nr 4/2017 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 "Środki trwałe", ogłoszonego w drodze Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 "Środki trwałe"¹⁰.

- e) zaniechano przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów ujmowanych w księgach rachunkowych Urzędu na kontach:
- 141 „Środki pieniężne w drodze” saldo Wn 2.156,96 zł,
  - 840 „Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów” saldo Ma 140.455,01 zł,
  - 851 „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych” saldo Ma 59.979,49 zł,
- Nieprawidłowość narusza art. 26 ust. 1 pkt 3 oraz art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

II. W zakresie wykonywania budżetu Gminy Bieliny:

1. W latach 2023-2024 stwierdzono niedozwolone finansowanie deficytu budżetu Gminy:
- a) środkami w kwocie 5.563.000,00 zł otrzymanymi z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
- b) środkami w kwocie 87.093,72 zł pochodzącymi z nadwyżki dochodów nad wydatkami z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu,
- c) środkami w kwocie 570.000,00 zł otrzymanymi z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa,
- d) środkami w kwocie 2.680.000,00 zł otrzymanymi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Nieprawidłowość narusza art. 211 ust. 1 i ust. 2 i art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, jak również odpowiednio art. 9³ ust. 1, w związku z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹¹ oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg¹² a także art. 33l pkt 1 i 33pa ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa¹³.
2. W dniu 30.01.2023 roku zawarto umowę dzierżawy nieruchomości gruntowej przeznaczonej na obsługę ruchu turystycznego na okres 1.02.2023 r. - 31.01.2026 r. Przedmiotowe zobowiązanie na lata 2023-2026 wobec wydzierżawiającego zaciągnięte w kwocie 19.800,00 zł nie zostało ujęte w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej obowiązującej w latach 2023-2024. Nieprawidłowość narusza art. 226 ust. 3 oraz art. 228 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

III. W zakresie dochodów budżetowych:

1. Nie dokonano rzetelnej kontroli składanych przez podatników deklaracji oraz informacji podatkowych, celem stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi

---

¹⁰ Dz. Urz. MRiF z 2017 r. poz. 105

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm., dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

¹² Dz. U. z 2025 r. poz. 94

¹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1440 ze zm.

dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁴, albowiem:

- a) podatnik o numerze konta 900/0044 w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2021 - 2023 wykazał grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą o powierzchni 10.000 m², zamiast 9.159 m², co wynika z zawiadomienia o zmianie z dnia 13.01.2021 r. Zawyżenie podatku wynosi 1,466,18 zł. Ponadto podatnik nie wykazał w deklaracji za lata 2020 do 2023 budowli w postaci parkingu. Nieprawidłowość narusza art. 1a ust. 1 pkt 2 i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych¹⁵ w związku z art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa,
  - b) podatnik o numerze konta 031/0028 w IN-1 Informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych na 2023 r. nie wykazał budowli w postaci parkingu. Nieprawidłowość narusza art. 1a ust. 1 pkt 2 i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w związku z art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa.
2. W 2023 r. w ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” przypisu opłaty za zajęcie pasa drogowego na podstawie 6 decyzji oraz na koncie właściciela nieruchomości na podstawie 1 decyzji odpisu umorzonej zaległości wraz z odsetkami z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dokonano pod inną datą niż data skutecznie doręczonej decyzji. Nieprawidłowość narusza § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla jednostek samorządu terytorialnego.

IV. W zakresie wydatków budżetowych:

1. W 2023 r. dokonano wydatków ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 764,73 zł niezgodnie z przeznaczeniem, co narusza art. 18² pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz cele określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bieliny na 2023 r, przyjętym uchwałą nr L/388/22 Rady Gminy z dnia 21 grudnia 2022 r.
2. W 2023 r. dokonano zapłaty podatku od nieruchomości za 4 jednostki ochrony przeciwpożarowej w łącznej kwocie 1.528,00 zł, zamiast przekazać tym jednostkom dotacje celowe z przeznaczeniem na zapłatę podatku, tj. wydatku związanego z zapewnieniem utrzymania obiektów, o których stanowi art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych¹⁶. Nieprawidłowość narusza art. 32 ust. 5 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, w związku z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

V. W zakresie rozliczeń Gminy z jednostkami organizacyjnymi:

1. Wójt poinformował Kierownika Samorządowego Centrum Usług Wspólnych o zaplanowanych na 2023 r. łącznych kwotach dochodów i wydatków wszystkich ośmiu jednostek obsługiwanych oraz jednostki obsługującej szczegółowo określonych

¹⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 111, dalej ustawa Ordynacja podatkowa

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 70 ze zm., dalej ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

¹⁶ Dz. U. z 2025 r. poz. 244, dalej ustawa o ochotniczych strażach pożarnych

w uchwale Nr XXVII/201/16 Rady z dnia 29 listopada 2016 r. wraz ze zm. Zakres wspólnej obsługi nie obejmuje kompetencji kierowników jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych do sporządzania i zatwierdzania planu finansowego w związku z czym ww. informacje winny zostać przekazane odrębnie każdemu kierownikowi jednostki obsługiwanej. Nieprawidłowość narusza art. 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 248 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

2. Na informacjach o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków ujętych w uchwale budżetowych przekazywanych Kierownikom/Dyrektorom jednostek organizacyjnych brak jest zamieszczonej informacji o dacie ich przekazania, co uniemożliwia ustalenie czy zostały one przekazane z zachowaniem terminu określonego w art. 249 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawa dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku/Głównym księgowym. Prawa i obowiązki Skarbnika/Głównego księgowego określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym Gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt jako organ wykonawczy gminy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy).

Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Dokonać zmian polityki rachunkowości, dostosowując jej uregulowania do faktycznych potrzeb jednostki i obowiązujących przepisów prawa, stosownie do art. 10 ust. 1,

w związku z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera stosować procedury i środki chroniące przed zniszczeniem, modyfikacją lub ukryciem zapisu, w tym wykorzystywać funkcję stosowanego programu komputerowego „zamknięcie miesiąca/roku”, powodującą nieodwracalne wyłączenie możliwości dokonywania zmian w dokonanych zapisach księgowych, stosownie do art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 i pkt 2 oraz art. 25 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
3. Stany aktywów i pasywów (BZ) występujące w bilansie zamknięcia ksiąg rachunkowych wprowadzać w tej samej wysokości w bilansie otwarcia (BO) do ksiąg rachunkowych następnego roku obrotowego, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze art. 13 ust. 5 tej ustawy, zgodnie z którym przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera należy zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald.
4. Sporządzać na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca zestawienie obrotów i sald oraz za rok obrotowy, zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Ponadto przy prowadzeniu dzienników częściowych grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienia obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, stosownie do art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
5. Nie kompensować wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów (należności i zobowiązań), w tym na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” w ewidencji budżetu wykazywać saldo zobowiązań i należności zgodnie z ich rzeczywistym stanem, stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
6. Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów kont ksiąg pomocniczych z saldami i zapisami kont księgi głównej, stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
7. Na dowodach źródłowych zamieszczać pełną dekretację, w tym wskazywać sposób ujęcia dowodu w księgach rachunkowych oraz zawierać podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
8. Płatności zobowiązań Urzędu dokonywać wyłącznie w wyniku dyspozycji wydanej przez kierownika jednostki lub upoważnionego pracownika jednostki, oraz wykonania tej dyspozycji przez Skarbnika/Głównego księgowego, zgodnie z art. 53 ust. 1 oraz art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
9. Operacje gospodarcze dokonywane na bankowych rachunkach budżetu oraz Urzędu ujmować w księgach rachunkowych zgodnie z przyjętymi przez jednostkę zasadami klasyfikacji zdarzeń oraz ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze zasady funkcjonowania kont określonych

w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, a w szczególności operacje gospodarcze wynikające z wyciągów bankowych do rachunków bankowych budżetu ewidencjonować na koncie 133 „Rachunek budżetu” z zachowaniem pełnej zgodności obrotów i sald konta 133 z wyciągami bankowymi, tak by zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlały stan rzeczywisty oraz umożliwiały prawidłowe wykazywanie danych w sprawozdaniach budżetowych oraz z operacji finansowych.

10. W księgach rachunkowych budżetu oraz Urzędu operacje gospodarcze ujmować zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, a w szczególności:
  - a) zrealizowane bezpośrednio z rachunku bankowego budżetu wydatki Urzędu, w ewidencji księgowej Urzędu ujmować pod tą samą datą na stronie Ma konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji z odpowiednim kontem zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia”, tak by zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlały stan rzeczywisty oraz umożliwiały prawidłowe wykazywanie danych w sporządzanych przez jednostkę sprawozdaniach budżetowych,
  - b) w księgach rachunkowych Urzędu oraz budżetu nie dokonywać na kontach 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie dochodów budżetowych” zapisów ujemnych, jeżeli zapisy te nie są korektami błędnych uprzednio dokonanych zapisów, mając na uwadze art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości,
  - c) na koncie 800 „Fundusz jednostki” zapisów dokonywać w sposób zapewniający prawidłowe sporządzenie zestawienia zmian w funduszu jednostki, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w zasadach (polityce) rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.,
  - d) rozrachunki z tytułu zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego dzieci z terenu Gminy Bieliny uczęszczających do przedszkoli w innych gminach ewidencjonować na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”,
  - e) ewidencję rozrachunków z budżetami, a w szczególności z tytułu opłaty za korzystanie ze środowiska stanowiącej dochód Urzędu Marszałkowskiego oraz opłaty za sporządzenie wypisu lub wrysu z ewidencji gruntów i budynków stanowiącej dochód Starostwa prowadzić na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”,
  - f) dokonane przez Urząd wpłaty z tytułu składek członkowskich za przynależność Gminy Bieliny do Związków oraz z tyt. zawartego porozumienia ze Związkiem Gmin Gór Świętokrzyskich, w sprawie organizacji przewozów autobusowych w ramach Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, ewidencjonować na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”,

- g) wpływ środków pieniężnych na wyodrębniony rachunek bankowy Urzędu przeznaczonych dofinansowanie kosztów młodocianych pracowników ewidencjonować na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”.
11. Z konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe” dokonać wyksięgowania kwoty należnych za lata przyszłe opłat rocznych z tytułu umieszczenia urządzeń infrastruktury technicznej w pasie drogowym. Należną za dany rok opłatę, o której stanowi art. 40 ust. 13a ustawy o drogach publicznych w ewidencji księgowej Urzędu przypisywać na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na początku tego roku budżetowego którego opłata dotyczy, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
  12. Na koncie 011 „Środki trwałe” dokonać ujęcia obiektów mostowych stanowiących własność Gminy, tak aby zapisy dokonane w księgach rachunkowych odzwierciedlały stan faktyczny, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w związku z zasadami tworzenia obiektów inwentarzowych określonych w Komunikacie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 "Środki trwałe".
  13. W księgach rachunkowych Urzędu wydatki budżetowe dotyczące przyszłych lat ujmować na koncie 999 "Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat", stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z zasadami funkcjonowania ww. konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz w zasadach (polityce) rachunkowości.
  14. Do udokumentowania przyjęcia środka trwałego do użytkowania stosować dowód OT „przyjęcie środka trwałego”, stosownie do postanowień Instrukcji sporządzania obiegu i kontroli dowodów księgowych, stanowiącej załącznik nr 5 do zarządzenia nr 0050.98.2017 Wójta z dnia 29 grudnia 2017 r.
  15. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Zapewnić właściwy obieg dowodów księgowych mając na uwadze, aby dowody zmian w stanie środków trwałych oraz inne dokumenty, z których wynikają zobowiązania i należności jednostki były przekazywane do Referatu Finansowego w terminie umożliwiającym ujęcie zdarzeń w prawidłowym okresie sprawozdawczym.
  16. Nie zaliczać do wartości niematerialnych i prawnych opłat o okresie ważności nieprzekraczającym 12 miesięcy, ujmując poniesiony wydatek z tego tytułu w ciężar kosztów bieżącego okresu, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
  17. Do ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 013 „Pozostałe środki trwałe” wprowadzić nabyte przez jednostkę środki trwałe ilościowo i wartościowo jako

poszczególne obiekty pod kolejnymi numerami inwentarzowymi, co umożliwi ustalenie wartości poszczególnych środków trwałych oddanych do używania.

18. Prawidłowo stosować klasyfikację działów, rozdziałów, dochodów i wydatków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
19. W księgach rachunkowych Urzędu oraz sprawozdaniu finansowym ujmować rezerwy na zobowiązania w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy o rachunkowości, a także wskazywać w informacji dodatkowej dane w zakresie informacji o toczących się postępowaniach, które mogą wpłynąć na sytuację majątkową i finansową jednostki, w związku z toczącymi przeciwko jednostce samorządu terytorialnego postępowaniami sądowymi, stosownie do art. 4 ust. 1 i ust.1a ustawy o rachunkowości w związku z art. 7, art. 28 ust. 1 pkt 9 oraz art. 35d ust. 1 pkt 1 tej ustawy oraz wzorem informacji dodatkowej stanowiącej załącznik nr 12 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
20. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze wykazywać w sprawozdaniach finansowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 ust. 3 pkt 1, ust. 4, ust. 7 i ust. 8 tego rozporządzenia w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a w szczególności w sprawozdaniu zestawienie zmian w funduszu dane wykazywać zgodnie z treścią ekonomiczną operacji gospodarczych ujętych w ewidencji księgowej oraz w sposób umożliwiający ich powiązanie z zapisami księgowymi.
21. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷.
22. Przeprowadzać na ostatni dzień roku obrotowego prawidłową metodą, we właściwych terminach, inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, a przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy udokumentować oraz powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 26 ust. 1 i art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
23. Zaprzestać angażowania w wykonanie budżetu środków zgromadzonych na rachunkach bankowych dotyczących sum depozytowych, środków nadwyżki dochodów nad wydatkami z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz środków otrzymanych z Funduszy celowych mając na uwadze iż finansowanie deficytu budżetowego możliwe jest wyłącznie przy wykorzystaniu środków wymienionych w art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

---

¹⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 133

24. W Wieloletniej Prognozie Finansowej wykazywać realistyczne dane, stosownie do art. 226 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych.
25. Dokonywać rzetelnej kontroli przedkładanych przez podatników deklaracji i informacji, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia ich zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa. W stosunku do podatników wskazanych w niniejszym wystąpieniu przeprowadzić czynności przewidziane przepisami ustawy Ordynacja podatkowa, z uwzględnieniem okresu przedawnienia wskazanego w art. 70 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Poinformować Regionalną Izbę Obrachunkową o skutkach finansowych podjętych działań.
26. Dokonywać weryfikacji danych zawartych w deklaracjach z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków, stosownie do art. 20 ust. 1 pkt 2, art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.
27. Przypisu oraz odpisu opłat dokonywać pod datą skutecznie doręczonej decyzji, stosownie § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 212 ustawy Ordynacja podatkowa.
28. Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywać wyłącznie na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii, ujętych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, stosownie do art. 18² pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
29. W ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej z budżetu dokonywać wydatków wynikających z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, mając na względzie, że jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, stosownie do art. 44 ust. 2 oraz 216 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, natomiast nie dokonywać w ramach wydatków Urzędu Gminy wydatku tytułem zapłaty podatku od nieruchomości za odrębnego podatnika (OSP), stosownie do art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
30. Kierownikom wszystkich podległych samorządowych jednostek budżetowych przekazywać z zachowaniem terminów informacje niezbędne do opracowania projektów planów finansowych, jak również informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu, stosownie do art. 248 ust. 1 i art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze iż zakres wspólnej obsługi nie obejmuje kompetencji kierowników jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych do sporządzania i zatwierdzania planu finansowego.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Wójta zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Damian Grzelka

Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
(Dokument podpisany elektronicznie)

Do wiadomości:

Rada Gminy Bieliny